

LA DONA AL MÓN INDUSTRIAL

Ventilació del drap
Museu Molí Paperer de Capellades

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

MUSEU DE LA
CIÈNCIA I DE LA
TÈCNICA
DE CATALUNYA

CONTINGUTS

PRESENTACIÓ	3
LA DONA AL MÓN INDUSTRIAL	4
EL mNACTEC	8
CONTACTE	9

PRESENTACIÓ

El Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) té entre els seus objectius fomentar el coneixement i la difusió del patrimoni industrial català i la història de la industrialització a Catalunya, tant per mitjà de la col·lecció d'objectes que conserva com a través de l'estudi de diversos aspectes de la societat industrial.

En aquest sentit, l'exposició "La dona al món industrial" presenta la incidència i la importància de la dona en el procés d'industrialització al nostre país. La mostra descriu les condicions de feina i de vida de la dona a la societat industrial i mostra el seu paper en la formació dels mercats de treball industrials i de classe obrera. L'exposició mostra el rol de la dona a la societat industrial per mitjà de diversos suports: textos, fotos, vídeos, dades estadístiques, fulletons, etc.

Fent taps amb una màquina de ribot.
Museu del Suro de Palafrugell

Els objectius de l'exposició són: mostrar la presència del treball de la dona abans i durant el procés d'industrialització a Catalunya des del segle XVIII fins a la segona meitat del segle XX; exposar l'existència del concepte "segregació de gènere" com a condicionant en l'evolució de la identitat de la dona treballadora, i transmetre les diferents ocupacions de la dona en els diversos sectors productius catalans.

La mostra, impulsada pel Servei de Museus del Departament de Cultura conjuntament amb el Sistema Territorial del mNACTEC, tindrà caràcter itinerant pels 26 museus del Sistema Territorial del mNACTEC i altres museus i equipaments culturals de Catalunya.

El guió i els continguts de l'exposició han estat a càrrec dels professors Martin Iturralde i Lluís Virós, membres del Grup de Recerca "Treball, Institucions i Gènere" (T.I.G.) adscrit al Departament d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona.

LA DONA AL MÓN INDUSTRIAL

L'exposició "La dona al món industrial" s'estructura en cinc àmbits temàtics: Operàries; Discriminació; Esposes i mares; Mobilitzacions femenines, i Emprendedores i empresàries.

Operàries

El gènere va ser un factor fonamental en la formació del treball industrial i de la classe obrera a Catalunya. Homes i dones es distribuïen la feina de manera diferent, amb tasques i nivells de jerarquia també diferents. Però aquestes ocupacions no van tenir el mateix estatus, salari ni projecció interna. En realitat, fins i tot quan la qualificació era la mateixa, les feines femenines es consideraven subalternes i de valor inferior. Malgrat la seva important aportació al món industrial des de l'inici, la dona no va deixar de ser una operària de segona fins a ben entrat el segle XX.

Aquest àmbit de l'exposició analitza el paper fonamental de la dona en diversos sectors industrials: tèxtil, suro, paper, indústria hidroelèctrica i a la indústria minera. També s'hi exposa el fenomen de les colònies industrials i l'impacte que la immigració va tenir en aquestes.

Comptant el paper.
Museu Molí Paperer de Capellades

Discriminació

Les dones han treballat sempre i la seva contribució ha estat vital per al creixement econòmic, la millora del nivell de vida de les seves famílies i la creació de millors oportunitats per a les generacions futures. No obstant això, han estat discriminades sistemàticament.

En aquest apartat de l'exposició, es reflexiona sobre la divisió del treball per gènere en diversos sectors industrials, així com sobre la discriminació salarial de les dones treballadores i el control moral i l'assetjament sexual que patien en els ambients industrials, especialment en les colònies.

Colònia Sedó (Arxiu mNACTEC)

Esposes i mares

Atès que la indústria catalana es va aixecar sobre la base del treball femení, moltes empreses van afavorir els serveis que permetien a la dona compaginar la vida laboral i les tasques domèstiques que els assignava la societat de l'època. És per això que molts fabricants es van anticipar als ajuntaments, les diputacions i l'Estat en la creació de llars d'infants.

Aquest àmbit de l'exposició explica el fenomen de creació d'escoles bressol i escoles de nois i noies a les colònies industrials per tal d'afavorir la màxima productivitat de la dona a la indústria.

Mobilitzacions femenines

Com a resultat del procés d'industrialització i de les condicions laborals i socials que comportava, a Catalunya es va desenvolupar un nou moviment obrer. La creació i legalització de sindicats i associacions obreres però no va millorar les condicions de la dona treballadora. Ben al contrari, la clara hostilitat dels treballadors respecte a la incorporació de la dona va ser una pràctica quotidiana amb el vistiplau de les organitzacions obreres. Les dones hi van respondre amb diferents mobilitzacions multitudinàries per mostrar el seu rebuig a aquesta situació.

Vaga de les teixidores d'Igualada. Plaça de Cal Font (1881)
Arxiu Comarcal de l'Anoia

Aquest apartat de l'exposició recull les vagues més importants protagonitzades per les dones treballadores a Catalunya, amb una atenció especial a la vaga de la Fàbrica Nova de Manresa.

Emprenedores i empresàries

Les dones van participar en el món dels negocis des de diferents angles. Van ser empresàries i empenedores, sobretot en alguns sectors. D'una banda, ho van ser molt sovint de manera independent en la producció de teixits, la manipulació de fibres tèxtils i la confecció i venda d'aquests productes, de queviures i de serveis. De l'altra, van participar en tota mena de negocis al costat dels seus marits o altres parents.

En aquest àmbit de la mostra s'exposa el paper de les dones com a empresàries i empenedores tant a l'època gremial com a l'època industrial.

CRÈDITS DE L'EXPOSICIÓ "LA DONA AL MÓN INDUSTRIAL"

Organització

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC)

Avant Projecte

Lavert Proyectos Culturales s.l.

Guió i texts

Martin Iturralde i Lluís Virós

Coordinació

Sara Milian

Disseny i grafisme

VisualComm

Producció museogràfica

Cúbic 3

Documentació

Gisela Gonzalo, Esther Font, Raquel Serra

Agraïments

Jordi Algué; Gemma Barceló; Imma Boj; Alba Boixader; Jusép Boya; Cristina Borderías; Elisabet Boixader; Alba Cabañas; Ramon Coll; Ignasi Escudé; Pep Espadalé; Àngel Font; Anna Garcia; Carles Garcia; Pilar Garcia; Carme Gilabert; Anna Guasch; Montserrat Lobato; Ton Lloret; Esther Majós; Àngel Marginedes; Anna Moreno; Mary Nash; Eva Perisé; Maria Jesús Pinto; Marta Prevosti; Victòria Rabal; Antonia Raventós; Montserrat Raventós; Carol Ribera; Margarida Sala; Sra. Montserrat Samper; Rosa Serra; Àngels Solà; Alba Subirana; Albert Tulleuda; Gerard Verdaguer; Jordi Vidal; Roser Vilardell; Marta Vives.

Col·laboradors

Museu d'Història de Catalunya

Museu d'història de la immigració de Catalunya

Museus del Sistema mNACTEC: Centre d'Interpretació del Ferrocarril de Móra la Nova, Col·lecció d'Automòbils Salvador Claret, Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries, Farga Palau de Ripoll, Fassina Balanya de l'Espluga de Francolí, Museu de Ceràmica "la Rajoleta" d'Esplugues de Llobregat, Museu de Gerri de la Sal, Museu de la Colònia Sedó, Museu de la Colònia Vidal de Puig-Reig, Museu de la Mecanització Agrària Cal Trepapat de Tàrraga, Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal d'Anoia, Museu de la Tècnica de Manresa, Museu de la Torneria, Museu de l'Estampació de Premià de Mar, Museu de les Mines de Bellmunt del Priorat, Museu de les Mines de Cercs, Museu del Ciment Asland de Castellar de n'Hug, Museu del Ferrocarril de Vilanova i la Geltrú, Museu del Suro de Palafrugell, Museu Hidroelèctric de Capdella, Museu Industrial del Ter, Museu Molí Paperer de Capellades, Parc Cultural de la Muntanya de Sal de Cardona, Patrimoni de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, Serradora d'Àreu.

EL mNACTEC

El Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) és un dels tres museus nacionals reconeguts pel Parlament de Catalunya.

Amb la missió de fomentar el coneixement de la història de la ciència, la tècnica i la industrialització de Catalunya, els principals objectius del mNACTEC són l'adquisició, la conservació i la documentació del béns mobles de caràcter científic i tècnic que constitueixin un testimoni de la història del món del treball i de la vida quotidiana, així com les innovacions tecnològiques, amb especial interès en els objectes produïts des de la industrialització fins als nostres dies i, preferentment, els fabricats a Catalunya.

La seu del mNACTEC està ubicada a Terrassa, en un dels edificis fabrils més emblemàtics del modernisme català i un dels més bells d'Europa: el Vapor Aymerich, Amat i Jover, antiga fàbrica tèxtil dissenyada per l'arquitecte Lluís Muncunill i construït entre 1907 i 1908.

SISTEMA TERRITORIAL mNACTEC

El mNACTEC lidera una xarxa de 26 centres museístics independents i singulars que expliquen els processos productius industrials al territori català

CONTACTE

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC)

Rambla d'Ègara 270 TERRASSA

Tel. 93 736 89 66

www.mnactec.cat

Horaris: Dimarts a divendres, 10 a 19 h.

Dissabte, diumenge i festius, 10 a 14.30 h.

Més informació:

Àrea de Comunicació i Difusió del mNACTEC

Tel. 93 763 89 63

difusio.mnactec@gencat.cat